

Individualiserad jämlikhet en härskarteknik

Här utgår jag från Sara Eldéns feministiska kritik kring individualiseringen av populär parterapi och översätter hennes kritik med hjälp av begreppet "individualiserad jämlikhet".

"Individualiserad jämlikhet" är en teknik för att dölja strukturell makt, ex genus och klass. Problem i parrelationer belastas individerna. *Parterna* förutsätts äga problemet. "*De* behöver ta hand om sitt problem." "*Båda* parter har problem." "*Båda* har ansvar att lösa ..."

I exempelvis terapeutiska tv-shower används individualiserad jämlikhet för att beskriva problem i parrelationer. Men liknande makttekniker används även i arbetslag samt vid 'kulturalism' och 'integration'. "Det är dom själva som är problemet." Min läsning av hennes analys är att det är en individualiserande maktteknik som används även utanför heterosexuella parrelationer.

I sin artikel "Scripts for good couple" tar Sara Eldén upp hur individualisering kan användas för att individualisera kontroll och makt. Detta får åtminstone två effekter: Strukturell makt döljs. Och individerna själva förmås att reproducera makt. "individualizing processes primarily have the effect, not of 'freeing' people ... but of individualizing those scripts." (s 12, 2012).

Individualiseringen av relationsproblem kombineras dessutom med en föreställning om jämlikhet mellan parterna vilket döljer att de är indragna i maktordningar: "construction of an equal problem" ... that both partners are responsible ... detached from social structures and cultural norms of gender" (s 11, 2012).

Jämlika problem och individualiserad jämlikhet

Sara Eldén använder inte själv "individualiserad jämlikhet". I ett mejl till mig berättar hon att hon ibland använder "jämlika problem", för att visa hur strukturell makt döljs genom att individualisera problem som uppstår i parrelationer.

"Jämlika problem" är fruktbart i Eldéns analys. För mina kurser i samarbetstekniker, feministiska mötestekniker, ickevåld och konfliktingripande lyfter jag fram hur både jämlikhet och individualisering kombineras till maktteknik. Jag prövar att använda "individualiserad jämlikhet" under övning i att ingripa i situationer där individualisering och jämlikhet används som maktteknik.

Per Herngren

2012, version 0.13

Referens

Sara Eldén, "Scripts for the good couple: Individualization and the reproduction of gender inequality", *Acta Sociologica* vol 55, No 1, March 2012.

Sara Eldén, [*Konsten att lyckas som par: Populärterapeutiska berättelser, individualisering och kön*](#). Lund Dissertation in Sociology, 2009.

[Självhjälpsrörelsen](#).